

میر جعفر پاشا شہروری (جو اوزار دہ ظلمانی)

سنگین ہاڑری

WWW.AZODKITAB.NET

بیز و کچمیش شاه

بیزایله کچمیش شاه آراسیندا مناسباتین معین سابقهسی واردیر. بو، کچمیش شاهین ایلك ارتجاعی آدیمیندان باشلانمیشدیر. بیز اونون دیکتاتورلیق تمایل لرینی حس ایتدیگیمیز دقیقه دن اعتبارا ئوز اجتماعی بورجوموزی یئرینه یتره رک قلمو دیلمیزله، رساله لر نشر ایتمک، فرقه، اتحادیه و باشقا تشکیلاتلار واسطه سیله، مبارزه یه کومک ایدهن بوتون واسطه لردن استفاده ایتمکله آجیق صورتده اونون علیهینه قیام ایتدیك. بومبارزه نین اوزون کچمیشی واردیر. حتی کچمیش شاهین تهلكه لی ایشلری اوزه ریندن هله پرده گوتورولمه دیگی و بیرچوخ ارتجاعی ایشلری کاملاً ظاهر اولمادیقی گونلرده بیز اوزون مدتلی تجربه لریمیز اساسیندا حس ایتیمشدیك که، حددن زیاده مرموز و خطرناک اولان بو آدم نه کیمی یول توتوموش، ئوز مقام پرستلیگی، لوغالیقی و طمع کارلیقی ایله ئولکه نی هارایا آپارماق ایسته ییر... اوگون بیرچوخ آدلی-سانلی آزادیخواه لار خبرسیزلیک و معلوماتسیزلیق اوزوندن ظاهری وضعیتهدان اراق اونونلا امکدائلیق ایدی بونون پیسنیتلی سلطنتی ایچون مقدمه حاضر لایبردی لار. بو کچمیش ده انکار ایتمک اولماز.

اوگون بیزیم وضعیتیمیز چتین و آغیر ایدی. لکن ئوز احساساتیمیزین، هابئله ایران زحمتکش منغینین آدلی-سانلی نماینده لرینین بیرلیگی سایه سینده کچمیش شاه علیهینه هجوملاریمیز گونی-گوندن داها شدتلی، داها داغیدیی و داها محکم اولوردی. هله ده او وقتکی آزادیخواه لار یاددان چیخارما ییب لار که، بیز اونون «کودتائین سبک کاری منم، اونون علیهینه یازان قلملری سیندیر ایاغام» عنوانلی معلوم بیان نامه سینین جوابیندا یازدیق: «سن کیمسن و نه حقله ایسته ییرسن که، قلملری سیندیر اسان و دیل لری باغلا یاسان». بو سوزلری بیز ایگیرمی یکی ایل بوندان اول یازمیشدیق، بو حادثه اونون دیکتاتورلیغینین ان شدتلی دورونه عایدیر. بوندان سونرا بیزیم مبارزه میز بیر آن بئله کسيلمه میشدیر. بو افتخارلی مبارزه دو ققوز ایله قدر دوام ایتیمشدی. اونون بیر-بیرینین آردینجا غالب کلیب غضبه اشغال ایتدیگی بوتون سنگرلرده ئوز سینمه میزی قالخان ایتیمشدیك، البته، او گون، ارتجاعین تضییقی نتیجه سینده بیزیم عده میز چوخ آز ایدی، بوگونکی کیمی اجتماعی ایشلر آزاد دگیل دی، بوگونکی کیمی سیاسی مبارزه میدانیندا هر هانسی بیر منصب پرست و فرصت طلب آدم ئوز آتینی اوینادا بیل میردی. بوگونکی کیمی هر بیر دلی خاصیتلی آدم بو یوک بیر فرقه نی اوچور و مایو و ارلادیب دوست و دشمن، خوشبین و بدبین آداملار حقیقنده ایسته دیگینی یازما غاجرئت ایت میردی. اوگونون شها متلی آزادیخواه لاری ئوز آرا لاریندا کی ساده اختلاف لاری

غزه تالرين صحيفه لرينده عكس ايتديرمك كيمي عوام بير ايشه ال آتمازديلار. بو، آزادليق مبارزه سي تاريخينده مثلي گورونمه ميشس بير حادته دير. بلي اوگونكي مبارزلر جانلا- باشلا ايشله بيرديلر. بو، هئچده ئوزونى تعريفله مك معنا سيندا دگيل. بيزيم او وقتكي يازيلاريميزي حادته لر هئچده بوتونلوكله آرادان آپارما ميشدير. هئچ كس قادر دگيل كه، شكياتيميزين گوردكي ايشلري انكار ايتسين، ئوزونى همان غيرتلى مبارزلرين وارثى حساب ايتمه ين شخصلر بئله ادعا ايديرلر كه، گوي او نلار بيرينجى نوبه ده آزاديخواهليق مبارزه سينه باشلاميشلار. و اي او نلار ين حالينا

ديديگميز كيمي بو شدتلى و آلولي مبارزه دوققوز ايل دوام ايتتى. رضا خانى ميدانا چيخاران اصول اداره بين الملل ارتجاعين تاثيرى، فاشيزم و ناسيونال سوسيا ليزم اين ميدانا گلمه سي نتيجه سينده قوتلدى. او، آزادليق كوكونى كسك ايچون كسكين و غدار تدبيرلر ال آتدى. بير چوخ قاباقچيل يولداشلارلا بيرليكنه بيزي توقيف ايدىب قصر قاجارا گوندردى. او، يالئيز حبس، سورگون، توقيف و رحم سيزجه سينه ئولورمك له دگيل، هايكوى سالماق، مختلف اختلافلار تورتمك يولى ايله ده بيزيم كوكوموزي كسك ايسته- بيردى. بو حادته لر ين كچميشى واردير. بوگون ده تفرقه سالماق يولوندا ايلك آدديم آتان هر هانسي بير آدم كچميشى ياددان چيخارما مالدير. بيز اون بير ايل حبسه قالدق. اون بير ايل ليك تضييق، محروميت، عذاب اذيت و آجلىق جسا بيزي طاقتن سالدا، روحيه ميز اولده اولديفى كيمي ينده قوتلى دير. حتى زندان دورونون ان آغير وقتلرينده بيز مبارزه دن ال گوتورمه ديك.

مبارزه ميز هئچده ئوزونى گوسترمك و تظاهر خاطرينه دگيل ايدى. دلى لر كيمي عصبى ليك و يامقام پرستليك اوزون دن ئوزوموزي سوي او و او دورموردوق. اجتماعى مبارزه قايدالارينا او يغون صورتده ئوز ايشلر يميزي نقشه اساسيندا حياتا كئچيريب، متين آددىملارلا ايره ليله بير، ئوز آبرو و حيثيتيميزي هميشه قورويوردوق. بونى خصوصيله قيدا يتمه ليك كه، بيزيم ايگيرمى ايلليك مبارزه ميزين هئچ وقت خصوصى جهتى اولما ميشدير. بيز هئچ وقت ئولكه نى فلاكت و اوچوروما سوق ايدن بير مستبد، حريص و خود پسند آدمدان ئوز شخصى نقطه نظريمزله انتقام آلماق فكرينده اولما ميشيق. حتى شهريوردن سونرا ديل و قلمين نسبتا آزاد اولديفى وقت اونون و همكارلار ينين عليه نه ئوز كين و خصوصى احساساتيميزي ايشه سالما ديق. بيز حبس و سورگون اولما غيميزلا آلوير ايتمكي قطعيا خوشلاما ديق. مبارزه ميزدا يما ايمان و عقيدة ايله اذيت چكن زحمتكش منغين منافعيني قوروماق او غروندا جريان ايتميشدير.

البته، بيز ئوز اوره گيميز ده هميشه كچميشش شاهانست خصوصى كين و شدتلى دشمن چيليك حس ايديردك. همين نقطه نظرى بو گونه دك بئله دگيشمه ميشك. نه قدر كه، رضا خان ئولمه ميشدى، بيز دئما اوندان انتقام آلماق ايسته بيردك. لاکن بورادا دچار اولديمميز عذاب اذيت و محروميتلرين انتقامي دگيل، بلكه ملي بير انتقامين آينماسى نظره توتولوردى. بيز يالئيز پهلويين ئوزون دن دگيل، ائله جهده اونون منحوس اصول- اداره سيندن انتقام آلماق ايسته بيردك. بيز بو انتقامين قانلى و رحم سيز اولما سينى ايسته بيردك.

البته، بو كسكين اجتماعى حسين تورنمه سينده بير نوع خصوصى حسده رول اوينا ميش ايدى. بو حسى، حجازى نين، على شرقى نين، ارانى نين، محمد انزابى نين، محمد باقرين، على آقا پور رحمتى نين، هايئله سياسى مبارزه يولوندا نظميه نين قارائلىق زندان-

لاريندا جان ویرمیش سائر گنج آزادیخواهلارین ئولومی توره تمیش ایدی. بیز بومقدس حسی همیشه قوتلندیرمکه چالیشیب، بوندان سونرادا اونی هئج وقت اونوتما یا جاییق طبیعت رضاخاننی بیزیم پنجه میزدن چیخارمیشسادا، اونون همکارلاری و حمایه چیلری، اونون منحوس اصول-اداره سیندن هله ده طرفدارلیق ایدن آدمالار آرادان گیتمه میشلر. بونلار نهایت بیرگون انتقام تریبوناسی قارشیسیندا دایانمالی و رضاخانلا بیرلیکده توکدوکلری ناحق قانلارین جوابینی ویرمه لیدیرلر.

بو انتقام آلماقین معین درجه خصوصی و یولداشلیق جهتی اولدوغونا باخما یاراق او، هئج ده خصوصی کین دگیلدیر. اونا گوره که، حجازی لر، انزابی لر، علی شرقی لر، ارانی لر، سید محمد تنهالار، پوررحمتی لر و سائر بوقبیل مبارزلر هئج ده عادی آدمالار اولما میشلار. بونلار جمعیتین معین صنفینین نماینده لری اولموشلار. رضاخان بونلاری بالئین اجتماعی نهضتین قارشیسینا آلماق ایچون آرادان آپارمیشدیر. رضاخان ئوزی ده بیزی و بیزی کیمی آدمالاری هئج ده خصوصی و فردی انتقام حسی ایله زندان منگنه سینین تضيیقی آلتینا سالمامیشدی. اودا بیزلری ئوزونون، ائله جه ده معین صنفین منافعه نینی قوروماق ایچون واسطه اولان اصول-اداره نین مخالفلری و جنی دشمنلری کیمی تانیمیش ایدی. او بیزی بوغماقلا معین مخالف اجتماعی قروبی آرادان آبارماق ایسته میردی. او، نه شرقی نی، نه انزابی نی، نه حجازی نی شخصا تانیمیردی، عین حالدا او شخصی انتقام چکمه گی خوشلا بیردی.

اساس اعتباریله کیچیک آدمالار شخصی مبارزه ده، شخصی انتقاما، شخصی کین بسلمکه ال آتیرلار. رضاخانین معنویاتی اوقدر ضعیف و کیچیک ایدی که، حتی ان اهمیت سیر سوزو ئوزی ایچون بویوک تحقیر حساب ایدهرک، همان سوزی دین آدمندان رحم سیز جه سینه انتقام آلیردی.

بیزیم عقیده میزجه اجتماعی انتقام و کین بسلمه مکدن قطعیا گوز ئورتماک اولماز. لاکن بیزیم اجتماعی مبارزه میزی ئوز غرضلی، کیچیک و مسکین باخیشلاری ایله قیمت لندیرن آدمالار، بومبارزه نین و ائله جه ده بویولدا شهید اولموش یولداشلاریمیزین حسرو دویقولارینی درک ایدره بیلمز لر. بوقبیل آدمالارین مبارزه سی و انتقام چکمه نیتلری ده شبهه سیزکه، نظریه لری کیمی قیسا و فکرلری کیمی چاتیشماز دیر.

بیزیم مبارزه میز اجتماعی مبارزه اولدیغینا گوره انتقامیمیزدا قطعیا اجتماعی و هر جور شخصی غرض لردن آزاد اولماق دیر. بیز ای کیریمی ایلیلک عذاب اذیت چکمه سه- ایدیک بئله، ینده بو انتقامدان گوز ئورتمز دیک.

«آزیر» غزه تی، ۱۲ مرداد ۱۳۲۳ ه.ش.، نمره ۱۷۴.